

Delårsregnskap 4. kvartal 2014

- foreløpig årsregnskap 2014

Innholdsfortegnelse

<u>Hovedtall</u>	<u>3</u>
<u>Styrets beretning</u>	<u>4</u>
<u>Resultatregnskap</u>	<u>11</u>
<u>Balanse</u>	<u>12</u>
<u>Endring i egenkapital</u>	<u>13</u>
<u>Kontantstrømoppstilling</u>	<u>14</u>
<u>Note 1 Regnskapsprinsipper</u>	<u>15</u>
<u>Note 2 Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger</u>	<u>15</u>
<u>Note 3 Finansiell risiko</u>	<u>15</u>
<u>Note 4 Tap på utlån, garantier m.v.</u>	<u>16</u>
<u>Note 5 Brutto utlån fordelt på sektor og næring</u>	<u>17</u>
<u>Note 6 Innskudd fordelt på sektor og næring</u>	<u>17</u>
<u>Note 7 Finansielle derivater</u>	<u>18</u>
<u>Note 8 Andre eiendeler</u>	<u>18</u>
<u>Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital</u>	<u>19</u>
<u>Note 10 Annen gjeld og balanseførte forpliktelser</u>	<u>20</u>
<u>Note 11 Kapitaldekning</u>	<u>21</u>
<u>Note 12 Egenkapitalbevisiere og spredning av egenkapitalbevis per 31.12.2014</u>	<u>22</u>
<u>Note 13 Segmentinformasjon</u>	<u>23</u>
<u>Note 14 SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.</u>	<u>24</u>
<u>Note 15 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter</u>	<u>25</u>
<u>Note 16 Finansielle instrumenter og motregning</u>	<u>27</u>
<u>Resultater fra kvartalsregnskapene</u>	<u>28</u>

Hovedtall

RESULTATSAMMENDRAG (Hele tusen kroner)	31.12.2014		31.12.2013	
		%		%
Netto renteinntekter	302 793	1,63	288 900	1,65
Netto provisjons- og andre inntekter	223 226	1,20	209 921	1,20
Netto avkastning på finansielle investeringer	114 604	0,62	84 495	0,48
Sum inntekter	640 623	3,44	583 316	3,33
Sum driftskostnader	279 944	1,50	272 062	1,55
Driftsresultat før tap	360 678	1,94	311 253	1,78
Tap på utlån og garantier	381	0,00	16 537	0,09
Resultat før skatt	360 297	1,94	294 716	1,68
Skattekostnad	71 789	0,39	61 004	0,35
Periodens resultat	288 508	1,55	233 712	1,33
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>				
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-66.339	-0	10 324	0,06
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	- 2 988	-0,02	1 104	0,01
Skattekostnad	17.912	0	- 2 891	-0,02
<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>				
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	- 8 341	-0,04	1 932	0,01
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	25	0	998	0,01
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	- 59 732	-0,32	11 467	0,07
Totalresultat	228 776	1,23	245 179	1,40

NØKKELTALL	31.12.2014		31.12.2013	
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning ¹⁾	11,5 %		9,8 %	
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	9,1 %		10,2 %	
Kostnadsprosent ²⁾	43,7 %		46,6 %	
Balansetall				
Brutto utlån til kunder	15 499 851		14 743 657	
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	20 607 820		19 513 580	
Innskudd fra kunder	11 581 110		10 612 072	
Innskuddsdekning	74,7 %		72,0 %	
Utlånsvekst siste 12 måneder	5,1 %		4,9 %	
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	5,6 %		8,4 %	
Innskuddsvekst siste 12 måneder	9,1 %		9,1 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	18 614 910		17 514 861	
Forvaltningskapital	19 192 129		18 037 690	
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	24 300 099		22 807 613	
Tap og mislighold i % av brutto utlån				
Tapsprosent utlån ³⁾	0,0 %		0,1 %	
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,7 %		0,5 %	
Andre tapsatte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %		0,2 %	
Soliditet ⁵⁾				
Kapitaldekningsprosent	17,8 %		17,5 %	
Kjernekapitaldekningsprosent	17,3 %		17,5 %	
Ren kjernekapitalprosent	17,3 %		17,5 %	
Kjernekapital	2 054 515		1 986 877	
Netto ansvarlig kapital	2 120 634		1 986 877	
Kontor og bemanning				
Antall kontor	8		9	
Antall årsverk	172,6		172,1	
Egenkapitalbevis				
Egenkapitalbevisbrøk	97,19 %		97,19 %	
Børskurs	155,00		122,50	
Børsverdi mill. kr	2.162		1.708	
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	183,44		170,80	
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (morbank) ⁴⁾	17,52		14,11	
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (konsern) ⁴⁾	20,01		16,21	
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	10,00		8,60	
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	7,75		7,56	
Pris / Bokført egenkapital	0,84		0,70	

1) Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

3) Netto tap i prosent av brutto utlån inkl. Boligkreditt hittil i år, annualisert

4) Overskudd hittil i år eks. ikke-kontrollerende eierinteresser multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis

5) Fra og med Q3-14 rapporterer banken kun kapitaldekning for morbanken (nye konsolideringsregler). Historiske tall knytter seg til konsernet.

4. kvartal 2014

Foreløpig årsregnskap

(Konserntall unntatt kapitaldekning. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

Hovedtall fra regnskapet per 31. desember 2014

- Resultat før skatt: 360,3 mill. kroner (294,7 mill. kroner)
- Resultat: 288,5 mill. kroner (233,7 mill. kroner)
- Egenkapitalavkastning: 11,5 % (9,8 %)
- 12-måneders vekst i utlån inkl. lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt: 5,6 % (8,4 %)
- 12-måneders vekst i innskudd: 9,1 % (9,1 %)
- Tap på utlån: 0,4 mill. kroner (16,5 mill. kroner)
- Ren kjernekapitaldekning: 17,3 % (17,5 %)
- Resultat per egenkapitalbevis: 20,01 kroner (16,21 kroner)
- Foreslått utbytte: 10,00 kroner (8,60 kroner) per egenkapitalbevis, hvorav 1,00 kroner (0,00 kroner) er ekstraordinært.

Hovedtall fra regnskapet for fjerde kvartal 2014

- Resultat før skatt: 77,3 mill. kroner (83,5 mill. kroner)
- Resultat: 63,5 mill. kroner (64,8 mill. kroner)
- Egenkapitalavkastning: 10,0 % (10,7 %)
- Tap på utlån: 0 mill. kroner (2,7 mill. kroner)
- Resultat per egenkapitalbevis: 4,42 kroner (4,52 kroner).

Godt resultat i 2014

Hovedtrekk

- Økte inntekter fra kjernevirksomheten
- Høy aktivitet, lav kostnadsvekst og effektiv drift
- Fallende, men fortsatt relativt god utlånsvekst. Sterkest vekst i satsningsområdene Hole og Nittedal med hhv. 13,7 % og 13,1 % til personkunder.
- Lave tap på utlån
- Økt netto resultat fra finansielle eiendeler, hovedsakelig drevet av tilbakebetaling av opptjent kapital fra SamSpar Bankinvest II AS (utbytte), salg av aksjer i Nets og gode resultater fra SpareBank 1 Gruppen
- Fortsatt god inntekts- og resultatutvikling i eiendomsmeglervirksomheten
- Økte pensjonsforpliktelser i balansen og actuarielle estimatavvik ført over det utvidede resultatregnskapet som følge av sterkt fallende rentenivå gjennom året
- Sterk soliditet, høy innskuddsdekning og god tilgang på likviditet.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland-konsernet oppnådde i 2014 et resultat på 288,5 mill. kroner (233,7 mill. kroner) og en avkastning på egenkapitalen på 11,5 % (9,8 %). Resultat før skatt ble 360,3 mill. kroner (294,7 mill. kroner). Det gode resultatet tilskrives positiv inntektsutvikling fra bankdriften, økt avkastning på finansielle investeringer og reduserte tap sammenlignet med 2013.

Resultat før skatt i 4. kvartal isolert ble 77,3 mill. kroner (83,5 mill. kroner). Kvartalsresultatet preges av:

- Fortsatt fallende markedsrente og utlåns- og innskuddsrenter
- Lave tap
- Fortsatt gode resultater fra felleskontrollert virksomhet
- Reduserte pensjonskostnader med ca 2,5 mill. kroner som følge av endret gavepensjonsordning

Avkastning på egenkapitalen i kvartalet ble 10,0 % (10,7 %).

I 2014 økte driftsinntektene med 9,8 %, og ble samlet 640,6 mill. kroner (583,3 mill. kroner).

Avkastning på finansielle eiendeler ble 114,6 mill. kroner (84,5 mill. kroner), hvor inntekter av eierinteresser utgjorde 64,1 mill. kroner (46,1 mill. kroner).

Samlede driftskostnader ble 279,9 mill. kroner i 2014 (272,1 mill. kroner).

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskap og felleskontrollert virksomhet. I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskap, mens resultatandel fra felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet.

Forskjell konsern - morbank	2014	2013
Årsoverskudd konsern	288.508	233.712
Resultat i datterselskap	-6.838	-5.255
Utbytte fra datterselskap	4.160	5.758
Resultatandel felleskontrollert virksomhet	-63.054	-46.145
Utbytte fra felleskontrollert virksomhet	28.689	19.116
Andre forskjeller		-4.761
Årsoverskudd morbank	251.464	202.425

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 0,2 mill. kroner. Samlet beløp til disponering er 251,5 mill. kroner.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og egenkapitalbeviserne i henhold til deres respektive andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 97,19 % av det disponerte resultatet.

Styret foreslår overfor bankens representantskap et ordinært kontantutbytte på 9,00 kroner per egenkapitalbevis og et ekstraordinært utbytte på 1,00 kroner, i sum 10,00 kroner per egenkapitalbevis. Dette gir en utdelingsgrad på 50,0 % av egenkapitalbevisernes andel av konsernets resultat, hvorav utdelingsgraden på det ordinære utbyttet er på 51,4 % av konsernets normalinntjening i 2014. Dette er i tråd med bankens langsiktige utbyttepolitikk som sier at minst halvparten av konsernets normalinntjening skal deles ut i utbytte. I beregning av normalinntjening er konsernets resultat etter skatt justert for utbytte i form av tilbakebetaling av opptjent kapital fra SamSpar Bankinvest II AS (19,5 mill. kroner), gevinst

fra salg av aksjer i Nets A/S (14,1 mill. kroner) og reduserte pensjonskostnader i forbindelse med endring av gavepensjonsordningen (2,5 mill. kroner), til sammen 36,1 mill. kroner.

Overskuddsdisponering	2014
Årsoverskudd i morbank	251.464
Overført fond for urealiserte gevinster	182
Årsoverskudd til disponering	251.646
Utbytte	139.467
Overført til utjevningfond	105.099
Grunnfondskapital	3.043
Gaver	4.038
Sum disponert	251.646

Netto renteinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter i 2014 utgjorde 302,8 mill. kroner (288,9 mill. kroner). Det er kostnadsført 8,5 mill. kroner (7,9 mill. kroner) i sikringsfondsavgift klassifisert som rentekostnad i perioden. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt har økt med 338,0 mill. kroner fra 31. desember 2013, noe som tilsvarer 30,9 % av utlånsveksten i samme periode. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde rentenettoen i 2014 1,63 % (1,65 %).

Inntekter fra den solgte utlånsporteføljen til SpareBank 1 Boligkreditt føres som provisjonsinntekter. For 2014 utgjør disse provisjonsinntektene 64,7 mill. kroner (57,8 mill. kroner). Netto renteinntekter inklusive ovennevnte provisjonsinntekter viser en økning på 21,0 mill. kroner (6,1 %) sammenlignet med tilsvarende periode i 2013.

Per 31. desember har banken solgt boliglån for 5.108,0 mill. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS (4.770,0 mill. kroner). Tilgjengelig volum for overføring var ved slutten av perioden 1.199 mill. kroner.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter utgjorde per 31. desember 2014 223,2 mill. kroner (209,9 mill. kroner). Netto provisjonsinntekter økte med 13,3 mill. kroner som hovedsakelig forklares ved en økning i provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt på 6,9 mill. kroner, en økning i inntekter fra betalingsformidling på 1,8 mill. kroner og en økning i inntekter fra salg av livs- og fondsforsikringer på 1,1 mill. kroner. Andre driftsinntekter består hovedsakelig av inntekter fra investering i Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland AS som hadde netto driftsinntekter på 61,9 mill. kroner ved utgangen av 2014 (58,9 mill. kroner.).

Avkastning på finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle eiendeler ble 114,6 mill. kroner (84,5 mill. kroner). Avkastning eksklusive resultatandel i felleskontrollert virksomhet ble 50,5 mill. kroner (38,3 mill. kroner). Mottatt utbytte økte med 19,5 mill. kroner og stammer fra tilbakebetaling av opptjent kapital fra SamSpar Bankinvest II AS. Verdiendring og gevinst/tap på finansielle eiendeler ble redusert med 7,4 mill. kroner fra 2013 og inkluderer gevinst fra salg av aksjer i Nets A/S på 14,1 mill. kroner.

Eierandeler i felleskontrollert virksomhet

Banken har per 31. desember 2014 eierandeler i Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS på henholdsvis 15,6 % og 20,8 %. Eierandelene er uendret i forhold til siste årsskifte.

Konsernet resultatfører hvert kvartal en andel av selskapenes resultat tilsvarende bankens eierandel i det respektive selskap. I 2014 ga dette et resultat på 63,1 mill. kroner (46,1 mill. kroner) samt 2,9 mill. kroner (-2,1 mill. kroner) i andre kostnader som inngår i utvidet resultatregnskap. Inntektsøkningen skyldes hovedsakelig resultatforbedringer i SpareBank 1 Gruppen som vi inntektsfører gjennom vår eierandel i SamSpar. I morbanken inntektsføres utbytte mottatt fra de nevnte selskapene.

Driftskostnader

Sum driftskostnader i 2014 utgjorde 279,9 mill. kroner (272,1 mill. kroner). Pensjonskostnader er redusert i 4. kvartal 2014 med ca 2,5 mill. kroner som følge av endring av bankens gavepensjonsordning. Økningen i de andre driftskostnadene var 10,3 mill. kroner, hvorav de største økningene knytter seg til administrasjonskostnader og andre driftskostnader med til sammen 7,6 mill. kroner.

Per desember 2014 utgjorde driftskostnadene 43,7 % (46,6 %) av totale inntekter som er innenfor vårt mål om en kostnadsprosent på maksimum 45 % innen 1. halvår 2018. Korrigert for ekstraordinært utbytte fra SamSpar Bankinvest II (19,5 mill. kroner), gevinst fra salg av aksjene i Nets A/S (14,1 mill. kroner) og reduserte pensjonskostnader (2,5 mill. kroner) så er kostnadsprosenten 46,2 %.

Tap og mislighold

Årets netto tap på utlån og garantier er 0,4 mill. kroner (16,5 mill. kroner). Endring i individuelle nedskrivninger og netto konstaterte tap utgjør -2,9 mill. kroner (13,0 mill. kroner). Gruppenedskrivninger er i 2014 økt med 3,3 mill. kroner mens de ble økt med 3,5 mill. kroner i 2013. Gruppenedskrivningene ble økt med 3,1 mill. kroner i 4. kvartal 2014 isolert og knyttet seg til PM-porteføljen.

Brutto misligholdte utlån over 90 dager utgjorde per 31. desember 2014 115,6 mill. kroner (66,6 mill. kroner), tilsvarende 0,7 % (0,5 %) av brutto utlån. Dette er en økning fra 3. kvartal 2014 på 46,3 mill. kroner og skyldes hovedsakelig et større engasjement som er bragt i orden i januar 2015. Det er således ingen generell trend i økningen. Taps- og misligholdssituasjonen er spesifisert i note 2. Etter styrets vurdering er bankens kredittrisiko moderat.

Balanseutvikling

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av året 19.192 mill. kroner, en økning på 6,4 % fra samme tidspunkt i fjor. Økningen skyldes økte utlån og økte likviditetsreserver. I tillegg er det solgt boliglån for 5.108 mill. kroner (4.770 mill. kroner). Lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt.

Brutto utlån inkl SpareBank 1 Boligkreditt AS har økt med 5,6 % (8,4 %) siste 12 måneder og var 20.607,8 mill. kroner ved utgangen av 2014. 12-måneders veksten i brutto utlån til personkunder var 6,5 % (7,0 %) og 3,8 % (11,2 %) til bedriftskunder.

Konsernets finansielle investeringer var 1.937 mill. kroner (1.890 mill. kroner) ved utgangen av året. Bokført verdi av børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis utgjorde 25,2 mill. kroner (0,13 % av forvaltningskapitalen). Banken har solgt aksjefond i løpet av året som et ledd i strategien om å redusere markedsrisikoen i porteføljen.

Innskudd fra kunder økte i siste 12-månedersperiode med 9,1 (9,1 %). 12-måneder veksten i innskudd fra personkunder var 8,6 % (7,7 %) og 10,2 % (11,9 %) til bedriftskunder. Innskuddsdekningen ved utgangen av året var 74,7 (72,0 %).

Kapitaldekning

Nye kapitaldekningsregler i henhold til CRD IV/ Basel III har medført blant annet endrede regler om kapitalkrav i Norge som trådte i kraft fra og med 30. september 2014. Etter de nye reglene for konsolidering faller bankens investering i datterselskap inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriften §5, 3. ledd, og det utarbeides således ikke lenger kapitaldekning på konsolidert nivå. Tidligere har det vært forskjellig behandling av investering i felleskontrollert virksomhet i morbanken og konsernet. Etter CRD IV/ Basel III behandles dette likt.

Per 31. desember 2014 var bankens rene kjernekapitaldekning 17,3 % (17,5 %). Bankens netto ansvarlige kapital utgjorde 2.120,6 mill. kroner (1.986,9 mill. kroner). Den rene kjernekapitaldekningen faller fra 17,6 % per 30.09.14 hovedsakelig forklart ved at egenkapitalen er redusert med 47,6 mill. kroner etter skatt knyttet til estimatavvik fra aktuarberegningen for pensjoner. Overgangsreglene som er vedtatt gir en positiv effekt på ren kjernekapitaldekning som vil nøytraliseres mot kjerne/ tilleggskapital frem mot 1. januar 2019. Banken har beregnet ren kjernekapitaldekning uten overgangsregler til å være 15,6 %.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Styret har i 2014 vedtatt mål for en ren kjernekapitaldekning for banken og konsernet på minimum 14,5 %. Dette tilsvarer det maksimale kravet til ren kjernekapitaldekning for banker definert som systemkritiske per 30. juni 2016. Per 31. desember 2014 er dette 3,5 %-poeng høyere enn antatt regulatorisk krav til ren kjernekapitaldekning for SpareBank 1 Ringerike Hadeland per 30. juni 2016. Det vises for øvrig til note 11.

Styret vurderer bankens soliditet til å være god og ønsker å fortsette bankens vekststrategi.

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter

Det har ikke vært gjennomført transaksjoner med nærstående parter som har hatt vesentlig betydning på virksomhetens stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

Morbanken

Morbanken oppnådde i 2014 et resultat på 251,5 mill. kroner (202,4 mill. kroner), hvilket utgjorde 1,36 % (1,16 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital, og en avkastning på egenkapitalen på 10,5 % (8,6 %). Resultat før skatt ble 320,7 mill. kroner (261,6 mill. kroner). Det henvises til omtale over for utviklingen.

Risikoforhold og utsiktene fremover

Kredittrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Det har de siste årene vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåkning av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen, hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet.

Tapsutviklingen vil være avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområder spesielt. Deler av industrirettet virksomhet i bankens markedsområde melder om redusert aktivitet og fallende lønnsomhet. Arbeidsledigheten er fortsatt relativt lav og på nivå med landsgjennomsnittet. Styret forventer at utviklingen i konsernets markedsområder i 2015 vil gjenspeile veksten i norsk økonomi som forventes å bli lave blant annet som følge av et lavt rentenivå, lav prisstigning og usikkerhet i boligmarkedet. Banken har konkrete handlingsplaner for å øke bankens markedsandeler i Nittedal og Hole, og økt samhandling med eiendomsmeglere skal bidra til en total utlånsvekst som er høyere enn markedsveksten. Banken er solid med høy kapitaldekning og dette gir et godt grunnlag for en fortsatt vekststrategi. Styret forventer imidlertid fortsatt sterk konkurranse om gode kunder og spesielt innenfor boliglån, noe som forventes å gi et press på inntjeningen fremover. Banken reduserte utlåns- og innskuddsrenten sist 8. januar 2015, med full effekt fra 10. mars 2015. Basert på forventningene om fortsatt sterk konkurranse og lave pengemarkedsrenter i 2015 vil det kunne komme ytterligere justeringer av bankens utlåns- og innskuddsrenter som kan redusere den fremtidige inntjeningen.

Det arbeides også med større infrastrukturprosjekter i vår region som kan bidra til ny vekst innenfor blant annet bedriftsmarkedet på sikt. Fra det lave tapsnivået de siste årene er det sannsynlig at banken vil oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Banken er både inntjenings- og soliditetsmessig forberedt på dette og styret vurderer kredittkvaliteten som generelt stabil og god.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes bankens eierandel i Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS.

Det har vært god tilgang på markedsfinansiering gjennom året og marginene har gått ned. Styret forventer at tilgangen til markedsfinansiering vil være god også fremover. Banken arbeider løpende med å tilpasse seg besluttede og forventede regelendringer blant annet innenfor likviditets- og soliditetsområdet. Bankens primære fundingkilde er for tiden SpareBank 1 Boligkreditt da dette selskapet oppnår bedre innlånsvilkår enn banken. Banken har boliglån for 1,2 mrd. kroner som er klargjort for eventuelt salg til SpareBank 1 Boligkreditt.

Banken har en lav eksponering for kunder med valutalån og valutaderivater som samlet utgjør under 200 mill. kroner. Etter den siste tids svekkelse av norske kroner vurderer banken at kredittrisikoen mot kunder med valutaeksponering fortsatt er på et moderat nivå, basert på både kundeporteføljens soliditet og sikkerhetsstillelser for valutalånene.

Videre har banken i slutten av januar 2015 inngått avtale om kjøp av samtlige aksjer i Økonomihuset Regnskap AS og Økonomihuset IT-Nett AS. Selskapene driver virksomhet innen regnskapsføring, rådgivning/ konsulentbistand, ASP-drift, innkjøp, salg og installasjon av IKT-utstyr. De er betydelige lokale aktører med en samlet omsetning i 2013 på 57,5 mill. kroner og 60 kompetente ansatte. Selskapene har dyktige ledere og godt omdømme. Transaksjonen forventes gjennomført i løpet av februar 2015, og banken utvider med dette sitt tjenestespekter med sikte på å oppnå økt langsiktig lønnsomhet i konsernet. Virksomheten vil

bli drevet videre under merkevarenavnet SpareBank 1 Økonomihuset og forventes å bidra med positive resultater i konsernet i 2015.

Styret er meget godt fornøyd med bankens resultat i 2014 og ønsker å takke alle medarbeidere for god innsats.

Hønefoss, 4. februar 2015
I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Jørn Prestkvern
Leder

Anne Cathrine Frøstrup
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad

Bente S. Klæstad

Svein Oftedal

Tommy Helgerud

Liv Bente Kildal

Steinar Haugli
Adm. banksjef

Resultatregnskap

MORBANK				(Hele tusen kroner)	Note	KONSERN			
4. kv. 2013	4. kv. 2014	01.01-31.12.13	01.01-31.12.14			01.01-31.12.14	01.01-31.12.13	4. kv. 2014	4. kv. 2013
178.718	176.998	684.796	707.876	Renteinntekter		708.042	685.215	177.065	178.799
100.941	99.467	396.415	405.338	Rentekostnader		405.249	396.315	99.345	100.840
77.777	77.531	288.381	302.538	Netto renteinntekter		302.793	288.900	77.720	77.959
41.843	40.610	154.759	165.427	Provisjonsinntekter		165.427	154.759	40.610	41.843
1.995	2.965	7.999	10.302	Provisjonskostnader		10.302	7.999	2.965	1.995
1.008	1.003	4.811	6.881	Andre driftsinntekter		68.101	63.161	16.051	14.136
40.857	38.647	151.571	162.005	Netto provisjons- og andre inntekter		223.226	209.921	53.695	53.984
-	5	13.367	29.402	Utlbytte		29.529	8.966	5	0
-	-	19.116	32.849	Inntekter av eierinteresser		63.054	46.145	15.833	9.500
10.915	119	25.860	22.021	Netto resultat fra andre finansielle investeringer		22.021	29.383	119	14.437
10.915	124	58.343	84.272	Netto resultat fra finansielle eiendeler		114.604	84.495	15.956	23.938
129.548	116.302	498.295	548.815	Sum inntekter		640.623	583.316	147.371	155.881
30.541	25.952	109.863	109.900	Personalkostnader		151.348	151.757	37.881	41.490
17.236	18.883	71.434	73.883	Administrasjonskostnader		73.883	71.434	18.883	17.236
4.122	4.405	16.381	17.028	Ordinære avskrivninger		17.423	16.764	4.481	4.238
3.984	6.303	22.517	26.908	Andre driftskostnader		37.290	32.106	8.973	6.709
55.883	55.543	220.195	227.719	Sum driftskostnader		279.944	272.062	70.218	69.673
73.665	60.759	278.100	321.096	Resultat før tap		360.678	311.253	77.153	86.207
2.663	-174	16.537	381	Tap på utlån og garantier	4	381	16.537	-174	2.663
71.002	60.933	261.563	320.714	Resultat før skatt		360.297	294.716	77.327	83.544
18.997	13.935	59.138	69.250	Skattekostnad		71.789	61.004	13.846	18.735
52.005	46.998	202.425	251.464	Periodens resultat		288.508	233.712	63.482	64.809
				Ikke-kontrollerende eierinteresser		1.368	1.051	80	-44
3,62	3,27	14,11	17,52	Resultat pr egenkapitalbevis		20,01	16,21	4,42	4,52

Utvidet resultatregnskap

MORBANK				(Hele tusen kroner)	Note	KONSERN			
4. kv. 2013	4. kv. 2014	01.01-31.12.13	01.01-31.12.14			01.01-31.12.14	01.01-31.12.13	4. kv. 2014	4. kv. 2013
52.005	46.998	202.425	251.464	Resultat for perioden		288.508	233.712	63.482	64.809
9.058	-65.171	9.058	-65.171	<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>					
-	-	-	-	Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon		-66.339	10.324	-66.339	10.324
-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-2.988	1.104	-2.295	1.583
-2.536	17.596	-2.536	17.596	Skatt		17.912	-2.891	17.912	-2.891
-	-	-	-	<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>					
27.047	3.640	27.047	-8.341	Endring i virkelig verdi for invest. holdt for salg		-8.341	1.932	3.640	1.932
-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-	-	-	998
-	-	-	-			25	998	25	-
33.568	-43.935	33.568	-55.916	Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen		-59.732	11.467	-47.057	11.946
85.573	3.062	235.993	195.548	Totalresultat		228.776	245.179	16.424	76.755
				Herav ikke-kontrollerende eierinteresser		1.197	1.205	-90	110
5,96	0,21	16,44	13,63	Totalresultat pr egenkapitalbevis		15,86	17,00	1,15	5,34

Balanse

MORBANK		Note	KONSERN	
31.12.2013	31.12.2014	(Hele tusen kroner)	31.12.2014	31.12.2013
112.132	105.372	Kontanter og fordringer på sentralbanker	105.372	112.132
990.478	1.456.226	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.456.231	990.478
14.745.846	15.501.893	Brutto utlån til og fordringer på kunder	15.499.851	14.743.657
-23.115	-19.275	- Individuelle nedskrivninger	-19.275	-23.115
-53.512	-56.817	- Nedskrivninger på grupper av utlån	-56.817	-53.512
14.669.219	15.425.800	Netto utlån til kunder	15.423.758	14.667.030
1.083.387	1.155.726	Sertifikater og obligasjoner	1.155.726	1.083.387
24.649	55.153	Finansielle derivater	55.153	24.649
442.403	438.030	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	438.032	442.404
249.266	166.314	Investering i eierinteresser	288.339	339.888
15.983	15.983	Investering i konsernselskaper	0	-
80.623	87.880	Eiendom, anlegg og utstyr	92.650	84.852
30.501	44.698	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	61.691	47.394
218.675	92.851	Andre eiendeler	115.176	245.476
17.917.317	19.044.035	Eiendeler	19.192.129	18.037.690
56.000	-	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	56.000
10.615.994	11.589.986	Innskudd fra og gjeld til kunder	11.581.110	10.612.072
4.588.010	4.505.393	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.505.393	4.588.010
22.175	33.896	Finansielle derivater	33.896	22.175
285.514	293.001	Annen gjeld og balanseførte forpliktelser	313.377	305.403
-	200.000	Ansvarlig lånekapital	200.000	-
15.567.693	16.622.276	Sum gjeld	16.633.777	15.583.660
1.394.665	1.394.665	Egenkapitalbevis	1.394.665	1.394.665
361.134	361.134	Overkursfond	361.134	361.134
387.782	446.644	Utjevningsfond	446.644	387.782
119.941	139.467	Avsatt utbytte	140.667	120.981
3.473	4.038	Avsatt til gaver	4.038	3.473
61.180	62.886	Grunnfond	62.886	61.180
885	885	Kompensasjonsfond	885	885
20.564	12.040	Annen egenkapital	144.591	121.244
		Ikke-kontrollerende eierinteresser	2.843	2.686
2.349.624	2.421.759	Sum egenkapital	2.558.352	2.454.030
17.917.317	19.044.035	Gjeld og egenkapital	19.192.129	18.037.690

Hønefoss, 4. februar 2015
I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Jørn Prestkvern
Leder

Anne Cathrine Frøstrup
Nestleder

Bjørn Haugen Morstad

Bente S. Klæstad

Svein Oftedal

Tommy Helgerud

Liv Bente Kildal

Steinar Haugli
Adm. banksjef

Endring i egenkapital - Morbank

(Hele tusen kroner)	Eierandels- kapital ¹⁾	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Grunnfonds- kapital	Komp.-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen EK	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.13	1.394.665	361.134	300.288	58.647	885	19.690	-21.724	111.573	3.230	2.228.387
Periodens resultat	-	-	81.156	2.350	-	-4.495	-	119.941	3.473	202.425
Utvidede resultatposter										
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	6.339	183	-	-	-	-	-	6.522
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	27.000	46	-	-	27.047
Sum utvidede resultatposter	-	-	6.339	183	-	27.000	46	-	-	33.568
Totalresultat	-	-	87.495	2.533	-	22.505	46	119.941	3.473	235.993
Transaksjoner med eierne										
Utdelt utbytte for 2012	-	-	-	-	-	-	-	-111.573	-	-111.573
Utdelt gavetfond 2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-3.230	-3.230
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-111.573	-3.230	-114.803
Egenkapital 31.12.13	1.394.665	361.134	387.782	61.180	885	42.195	-21.632	119.941	3.473	2.349.624
Periodens resultat	-	-	105.099	3.043	-	-182	-	139.467	4.038	251.465
Utvidede resultatposter										
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	-46.238	-1.337	-	-	-	-	-	-47.575
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-8.341	-	-	-	-8.341
Sum utvidede resultatposter	-	-	-46.238	-1.337	-	-8.341	-	-	-	-55.916
Totalresultat	-	-	58.861	1.706	-	-8.523	-	139.467	4.038	195.548
Transaksjoner med eierne										
Utdelt utbytte for 2013	-	-	-	-	-	-	-	-119.941	-	-119.941
Utdelt gavetfond 2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-3.473	-3.473
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-119.941	-3.473	-123.414
Egenkapital 31.12.14	1.394.665	361.134	446.643	62.887	885	33.672	-21.632	139.467	4.038	2.421.759

¹⁾ Pr 31.12.2014 består eierandelskapitalen av 13.946.652 egenkapitalbevis à NOK 100.

Endring i egenkapital - Konsern

(Hele tusen kroner)	Eierandels- kapital ¹⁾	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Grunnfonds- kapital	Komp.-fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen EK	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum	Ikke-kontrol- lerende eier- interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.13	1.394.665	361.134	300.288	58.647	885	19.690	70.747	113.014	3.230	2.322.299	3.986	2.326.285
Periodens resultat	-	-	81.156	2.350	-	-4.495	29.196	120.981	3.473	232.661	1.051	233.712
Utvidede resultatposter												
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	6.339	183	-	-	757	-	-	7.279	154	7.433
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	1.886	1.313	-	-	3.199	-1.267	1.932
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	2.102	-	-	2.102	-	2.102
Sum utvidede resultatposter	-	-	6.339	183	-	1.886	4.172	-	-	12.580	-1.113	11.467
Totalresultat	-	-	87.495	2.533	-	-2.609	33.368	120.981	3.473	245.241	-62	245.179
Endringer dir. mot EK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.238	-1.238
Transaksjoner med eierne												
Utdelt utbytte for 2012	-	-	-	-	-	-	-	-113.014	-	-113.014	-	-113.014
Utdelt gavetfond 2012	-	-	-	-	-	-	-	-	-3.230	-3.230	-	-3.230
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-113.014	-3.230	-116.244	-	-116.244
Egenkapital 31.12.13	1.394.665	361.134	387.782	61.180	885	17.081	104.161	120.981	3.473	2.451.343	2.686	2.454.030
Periodens resultat	-	-	105.099	3.043	-	-182	34.475	140.667	4.038	287.140	1.368	288.508
Utvidede resultatposter												
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	-46.238	-1.337	-	-	-682	-	-	-48.257	-170	-48.428
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-8.341	-	-	-	-8.341	-	-8.341
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-2.963	-	-	-2.963	-	-2.963
Sum utvidede resultatposter	-	-	-46.238	-1.337	-	-8.341	-3.645	-	-	-59.562	-170	-59.732
Totalresultat	-	-	58.861	1.706	-	-8.523	30.830	140.667	4.038	227.578	1.197	228.776
Transaksjoner med eierne												
Utdelt utbytte for 2013	-	-	-	-	-	-	1.040	-120.981	-	-119.941	-1.040	-120.981
Utdelt gavetfond 2013	-	-	-	-	-	-	-	-	-3.473	-3.473	-	-3.473
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	1.040	-120.981	-3.473	-123.414	-1.040	-124.454
Egenkapital 31.12.14	1.394.665	361.134	446.643	62.887	885	8.558	136.031	140.667	4.038	2.555.507	2.843	2.558.352

¹⁾ Pr 31.12.2014 består eierandelskapitalen av 13.946.652 egenkapitalbevis à NOK 100.

Kontantstrømoppstilling

MORBANK			KONSERN	
01.01-31.12.13	01.01-31.12.14	(Hele tusen kroner)	01.01-31.12.14	01.01-31.12.13
-705.134	-740.227	Utlån til kunder	-740.375	-705.276
633.969	659.326	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	659.217	633.855
882.821	973.991	Innskudd fra kunder	969.038	888.787
-239.156	-245.245	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-245.207	-239.123
-88.524	-465.748	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-465.748	-88.524
23.726	17.942	Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	17.942	23.726
-100.055	-112.328	Sertifikater og obligasjoner	-112.328	-100.055
27.112	27.289	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	27.289	27.112
-9.405	5.825	Renteutbetaling derivater	5.825	-9.405
97.545	225.243	Provisjonsinnbetalinger	287.150	156.473
-107.891	-104.097	Utbetalinger til lønn	-148.549	-146.428
-93.743	-96.192	Andre utbetalinger til drift	-102.890	-96.231
-51.546	-51.546	Betalt skatt	-52.946	-54.381
-6.504	2.772	Andre tidsavgrensninger	360	-6.504
263.214	97.005	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	98.778	284.026
-6.952	-19.628	Investering i varige driftsmidler	-20.489	-7.421
2.213	4.383	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	4.383	2.213
-209.861	-467.586	Utbetaling til investeringer i aksjer og fond	-467.586	-203.891
211.067	562.154	Innbetaling fra salg av aksjer og fond	562.154	211.067
32.482	62.251	Utbytte fra investeringer i aksjer	62.378	7.608
28.949	141.574	B Netto likviditetsendring investering	140.841	9.577
1.425.000	950.000	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	950.000	1.425.000
-1.244.000	-1.062.500	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer	-1.062.500	-1.244.000
-	200.000	Opptak av ansvarlig lånekapital	200.000	-
-152.067	-149.280	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-149.280	-152.067
-	-3.360	Renteutbetalinger på ansvarlig lånekapital	-3.360	-
-205.000	-56.000	Tilbakebetaling av lån fra kredittinstitusjoner	-56.000	-205.000
-2.159	-783	Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjoner	-783	-2.159
-114.804	-123.414	Utbetaling til utbytte og gavefond	-124.454	-116.243
-293.030	-245.338	C Netto likviditetsendring finansiering	-246.378	-294.469
-866	-6.759	A+B+C Netto endring likvider i året	-6.759	-866
112.998	112.132	Inngående likviditetsbeholdning	112.132	112.998
112.132	105.372	Utgående likviditetsbeholdning	105.372	112.132
		Likviditetsbeholdning spesifisert	-	
112.132	105.372	Kontanter og fordringer på sentralbanken	105.372	112.132
112.132	105.372	Likviditetsbeholdning sist i mnd	105.372	112.132

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 Ringerike Hadeland sitt selskaps- og konsernregnskap er utarbeidet i samsvar med IAS 34 "Delårsrapportering". Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2013. Års- og delårsregnskapene er utarbeidet i samsvar med IFRS, godkjent av EU.

Selskapet og konsernet har i denne delårsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med følgende unntak:

IFRS 10 – Konsolidering. Standarden omhandler definisjon av datterselskap, og legger i større grad vekt på faktisk kontroll enn tidligere regler. Kontroll foreligger kun når investor har makt over relevante aktiviteter hos investeringsobjektet, risiko for variabel avkastning, og i tillegg evne til å bruke makten til å påvirke avkastningen. I tilfeller med brudd på lånevilkår vil banken vurdere om den har oppnådd reell makt i henhold til IFRS 10. Standarden er implementert 1. januar 2014 og har ikke hatt vesentlig effekt for den finansielle rapporteringen.

IFRS 11 – Felleskontrollert virksomhet erstatter IAS 31 og SIC-13. IFRS 11 fjerner muligheten til å kunne benytte proporsjonal konsolidering for felleskontrollerte foretak. Standarden er implementert 1. januar 2014 og har ikke hatt vesentlig effekt for den finansielle rapporteringen.

IFRS 12 – Opplysninger om investeringer i andre selskaper. Standarden utvider kravet til noteinformasjon i neste årsregnskap for investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte selskaper og strukturerte foretak. Standarden er implementert 1. januar 2014.

Alle tall er i hele 1.000 om ikke annet er angitt. Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta er NOK.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Note 3 - Finansiell risiko

Finansiell risiko og risikostyring er beskrevet i årsregnskapet blant annet i note 6, 7 til 14 (for kredittrisiko), note 15 (markedsrisiko) og note 16 og 17 (likviditetsrisiko) som sammen med informasjon i denne delårsrapporten i all vesentlighet er dekkende for den finansielle risiko per 31.12.2014.

Note 4 - Tap på utlån, garantier m.v.

Morbank		Periodens tapskostnader	Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
2.180	-3.820	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-3.820	2.180
3.500	3.305	Periodens endring i gruppenedskrivninger	3.305	3.500
1.283	101	Periodens endring i amortiseringseffekter	101	1.283
8.886	682	Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er tapsavsatt	682	8.886
2.514	1.626	Periodens konstaterte tap hvor det tidligere ikke er tapsavsatt	1.626	2.514
-1.826	-1.513	Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-1.513	-1.826
16.537	381	Periodens tapskostnader	381	16.537

Morbank		Individuelle nedskrivninger *)	Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
22.205	24.385	Individuelle nedskrivninger ved 01.01	24.385	22.205
-8.886	-682	- konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-682	-8.886
-5.350	-4.825	- tilbakeføring av tidligere års nedskrivning	-4.825	-5.350
16.299	1.264	+ tapsavs. på engasjement hvor det tidligere ikke er tapsavsatt	1.264	16.299
24	251	+ økning i nedskrivninger på engasjement hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	251	24
93	153	amortiseringseffekter	153	93
24.385	20.546	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	20.546	24.385

*) Individuelle nedskrivninger på garantier er oppført i balansen under "Annen gjeld" og er kr kr 1.270.500 per 31.12.14 for morbank og konsern (kr 1.270.500 pr. 31.12.13)

Morbank		Gruppenedskrivninger	Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
50 012	53 512	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån, garantier m.v. IB	53.512	50.012
3 500	3 305	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	3.305	3.500
53 512	56 817	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån, garantier m.v. UB	56.817	53.512

Morbank		Misligholdte engasjement	Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
66.574	115.584	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	115.584	66.574
-9.073	-8.947	Individuelle nedskrivninger	-8.947	-9.073
57.501	106.637	Netto misligholdte engasjement	106.637	57.501
13,6 %	7,7 %	Avsetningsgrad	7,7 %	13,6 %
0,5 %	0,7 %	Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån.	0,7 %	0,5 %

Morbank		Øvrige tapsutsatte engasjement	Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
35.492	31.680	Øvrige tapsutsatte engasjement	31.680	35.492
-15.311	-11.599	Individuelle nedskrivninger	-11.599	-15.311
20.181	20.081	Netto tapsutsatte engasjement	20.081	20.181
43,1 %	36,6 %	Avsetningsgrad	36,6 %	43,1 %
0,2 %	0,2 %	Øvrige tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån.	0,2 %	0,2 %

Note 5 - Brutto utlån fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
166.879	0	Offentlig sektor	0	166.879
771.336	799.260	Primærnæringer	799.260	771.336
316.831	308.289	Industri	308.289	316.831
888.390	804.679	Bygg- og anleggsvirksomhet	804.679	888.390
228.866	208.556	Varehandel	208.556	228.866
99.112	118.642	Transport og lagring	118.642	99.112
134.319	128.127	Hotell og restaurantdrift	128.127	134.319
211.273	387.225	Forretningsmessig tjenesteyting	387.225	211.273
3.255.649	3.287.057	Omsetning/drift eiendommer	3.285.014	3.253.460
323.242	564.289	Diverse næringer	564.289	323.242
6.395.897	6.606.125	Sum næring	6.604.082	6.393.708
8.349.949	8.895.768	Lønnstakere o.l.	8.895.768	8.349.949
14.745.846	15.501.893	Sum brutto utlån	15.499.851	14.743.657
-23.115	-19.275	Individuelle nedskrivninger	-19.275	-23.115
-53.512	-56.817	Gruppevise nedskrivninger	-56.817	-53.512
14.669.219	15.425.800	Sum balanseført netto utlån	15.423.758	14.667.030

Note 6 - Innskudd fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
408.789	349.487	Offentlig sektor	349.487	408.789
271.999	287.562	Primærnæringer	287.562	271.999
145.011	170.131	Industri	170.131	145.011
336.019	362.873	Bygg- og anleggsvirksomhet	362.873	336.019
291.354	341.916	Varehandel	341.916	291.354
86.313	103.194	Transport og lagring	103.194	86.313
60.683	56.921	Hotell og restaurantdrift	56.921	60.683
381.148	767.269	Forretningsmessig tjenesteyting	767.269	381.148
846.953	674.283	Omsetning/drift eiendommer	665.407	843.031
438.416	370.290	Diverse næringer	370.290	438.416
3.266.687	3.483.927	Sum næring	3.475.052	3.262.765
7.349.308	8.106.059	Lønnstakere o.l.	8.106.059	7.349.308
10.615.994	11.589.986	Sum innskudd fra kunder	11.581.110	10.612.072

Note 7 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved periodens slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kreditrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i hele tusen kroner.

Finansielle derivater

(Hele tusen kroner)						
Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2014			31.12.2013		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteswapper fastrente utlån	737.152	-	34.244	828.298	223	22.035
Sum renteinstrumenter	737.152	-	34.244	828.298	223	22.035

Sikring av innlån

Rentebytteavtaler	1.766.500	54.970	-348	1.750.000	24.238	140
Sum renteinstrumenter	1.766.500	54.970	-348	1.750.000	24.238	140

Andre finansielle derivater

Garanti Eksportfinans	-	183	-	-	189	-
Sum andre finansielle derivater i balansen	-	183	-	-	189	-

Sum valuta- og renteinstrumenter i tusen kroner

Sum renteinstrumenter	2.503.652	54.970	33.896	2.578.298	24.461	22.175
Sum andre finansielle derivater	-	183	-	-	189	-
Sum	2.503.652	55.153	33.896	2.578.298	24.649	22.175

Virkelig verdisikring

Netto gevinst resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring av bankens fastrente innlån var 30,9 mill. kroner pr 31.12.2014 mot 1,7 mill. kroner i 2013. Netto tap på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 29,4 mill. kroner pr 31.12.2014 mot 1,8 mill. kroner i 31.12.2013.

Garanti Eksportfinans AS

Banken deltar som eier i Eksportfinans AS i et garantisyndikat for nedskrivninger i obligasjonsbeholdningen til Eksportfinans AS. Startdato for garantien er 29.02.2008. Fra og med februar 2011 har det blitt gjennomført årlige utvekslinger av sikkerhet i henhold til avtalen med utgangspunkt i verdien av obligasjonsbeholdningen i Eksportfinans AS ved utgangen av februar. Avtalen forventes å forfalle i desember 2023. Garantiavtalen er klassifisert som et finansielt derivat i balansen og resultatføres under netto resultat fra andre finansielle investeringer. Bankens garanti er maksimert til 4,5 mill. kroner.

Note 8 - Andre eiendeler

Morbank		(Hele tusen kroner)	Konsern	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
77.295	72.049	Forskuddsbet. ikke påløpte kostnader og oppkj. ikke mottatte innt.	72.049	77.295
141.380	20.802	Andre eiendeler	43.127	168.180
218.675	92.851	Sum	115.176	245.476

Note 9 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

SpareBank 1 Ringerike Hadeland emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Refinansieringsbehovet blir også delvis finansiert ved overføring av utlånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Oppstillingen er identisk i morbank og konsern. All verdipapirgjeld er utstedt i NOK.

Verdipapirgjeld		
(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	4.443.500	4.556.000
Verdijusteringer	61.893	32.010
Sum verdipapirgjeld	4.505.393	4.588.010

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt		
(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
2014	-	921.000
2015	1.093.500	1.235.000
2016	575.000	575.000
2017	1.075.000	1.075.000
2018	1.100.000	750.000
2019	600.000	-
Sum obligasjonsgjeld, pålydende verdi	4.443.500	4.556.000

Endring i verdipapirgjeld				
(Hele tusen kroner)	31.12.14	Emmitert/utvidet i 2014	Forfalt/innløst i 2014	31.12.13
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	4.443.500	950.000	-1.062.500	4.556.000
Verdijusteringer	61.893	-	-	32.010
Sum verdipapirgjeld	4.505.393	950.000	-1.062.500	4.588.010

Ansvarlig lån		
(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital *	200.000	-
Sum verdipapirgjeld	200.000	-

*) Ansvarlig lån har en løpetid på 10 år med mulighet for call etter 5 år.

Endring i ansvarlig lånekapital				
(Hele tusen kroner)	31.12.14	Emmitert/utvidet i 2014	Forfalt/innløst i 2014	31.12.13
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	200.000	200.000	-	-
Sum verdipapirgjeld	200.000	200.000	-	-

Note 10 - Annen gjeld og balanseførte forpliktelser

Morbank			Konsern	
31.12.13	31.12.14	(Hele tusen kroner)	31.12.14	31.12.13
60.967	60.210	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	60.210	60.967
79.771	135.820	Pensjonsforpliktelser	136.871	80.001
144.776	96.971	Annen gjeld	116.296	164.436
285.514	293.001	Sum annen gjeld og pensjonsforpliktelser	313.377	305.403

Note 11 - Kapitaldekning

Kapitalstyring

Nye kapitaldekningsregler i henhold til CRD IV/ Basel III ble innført i Norge 1. juli 2013 med overgangsbestemmelser som innebærer full gjennomføring fra 1. januar 2019. Fra og med 1. juli 2013 ble det innført nye bufferkrav jfr. finansieringsvirksomhetsloven § 2-9e. Per 31. desember 2014 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent og kravet til systemrisikobuffer 3 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om at ansvarlig kapital skal utgjøre minst 4,5 prosent av ren kjernekapital, slik at samlet krav til ren kjernekapital er 10 prosent. Sammenligningstallene er ikke omarbeidet slik at kapitaldekningen per 31.12.13 er utarbeidet i henhold til tidligere Basel II-regelverket. Bankens investering i datterselskapet Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland faller inn under størrelsesunntaket i konsolideringsforskriften § 5, 3. ledd, og det utarbeides således ikke lenger kapitaldekning på konsolidert nivå. Forskjellen mellom kapitaldekningen i mor og teoretisk konsern etter CRD IV/ Basel III anses å være marginal.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 14,5 prosent og tilsvarer det maksimale kravet til ren kjernekapitaldekning for banker definert som systemkritiske per 30. juni 2016.

(Hele tusen kroner)	Morbank	
	31.12.14	31.12.13
	BASEL III	BASEL II
Egenkapitalbevis	1.394.665	1.394.665
Overkursfond	361.134	361.134
Utjevningfond, grunnfond og kompensasjonsfond	510.415	449.847
Fond for urealiserte gevinster	33.672	42.195
Avsatt til gaver og utbytte	143.505	123.414
Annen egenkapital	-21.632	-21.631
Sum balanseført egenkapital	2.421.759	2.349.624
Balanseført egenkapital som ikke inngår i kjernekapital	-143.505	-123.414
Verdiendringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-2.680	-
Fradrag for utsatt skatt (Basel II), goodwill og andre immaterielle eiendeler	-11.489	-30.501
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor ¹⁾	-190.911	-181.832
Urealiserte gevinster (Basel II/Basel III overgangsregler)	-18.659	-27.000
Sum netto ren kjernekapital/ kjernekapital	2.054.515	1.986.877
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	200.000	-
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor ¹⁾	-140.598	-12.150
45 % av netto urealiserte gevinster på finansielle instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg (Basel II)	-	12.150
36 % av netto urealiserte gevinster på finansielle instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg (Basel III overgangsregler)	6.717	-
Sum netto tilleggskapital	66.119	-
Netto ansvarlig kapital	2.120.634	1.986.877
Risikoveid beregningsgrunnlag:		
Stater	-	-
Lokale og regionale myndigheter	6.763	6.588
Institusjoner	368.779	235.913
Foretak	2.579.225	3.001.775
Massemarked	2.439.868	1.729.125
Pantsikkerhet i eiendom	5.190.514	5.468.500
Forfalte engasjementer	102.377	53.088
Høyrisikoengasjementer	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	71.390	60.938
Andeler i verdipapirfond	-	27.825
Øvrige engasjementer	275.769	304.450
Sum kredittrisiko	11.034.684	10.888.200
Operasjonell risiko	831.035	720.975
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	42.118	-
Fradrag i beregningsgrunnlaget (Basel II)	-	-247.482
Totalt beregningsgrunnlag	11.907.837	11.361.679
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	17,3 %	17,5 %
Kjernekapitaldekning	17,3 %	17,5 %
Kapitaldekning	17,8 %	17,5 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,50%)	297.696	-
Motsyklisk buffer (0,00%)	-	-
Systemrisikobuffer (3,00 %)	357.235	-
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	654.931	-
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50%)	535.853	-
Tilgjengelig ren kjernekapital	863.731	-

¹⁾ I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosent:

- i 2014: 20 prosent
- i 2015: 40 prosent
- i 2016: 60 prosent
- i 2017: 80 prosent

Note 12 - Egenkapitalbevisere og spredning av egenkapitalbevis per 31.12.2014

Det var 2.117 egenkapitalsbevisere per 31.12.2014. De største var:		Antall	% av totalt antall egenkapital-bevis
1	SPAREBANKSTIFTELSEN RINGERIKE	4.183.993	30,00 %
2	SPAREBANKSTIFTELSEN GRAN	2.789.330	20,00 %
2	SPAREBANKSTIFTELSEN JEVNAKER LUNNER NITTEDAL	2.789.330	20,00 %
4	FRES AS	450.000	3,23 %
5	MP PENSJON PK	302.034	2,17 %
6	GJENSIDIGE FORSIKRING	178.000	1,28 %
7	RINGERIKS KRAFT AS	153.167	1,10 %
8	AKA AS	150.000	1,08 %
9	VERDIPAPIRFONDET EIK	100.584	0,72 %
10	NORDENFJELSKE BYKREDITTS STIFTELSE	80.000	0,57 %
11	WENAAS KAPITAL AS AK	62.007	0,44 %
12	FIRST PARTNERS HOLDING 5 AS	57.480	0,41 %
13	WENAASGRUPPEN AS	55.600	0,40 %
14	ALLUMGÅRDEN	54.987	0,39 %
14	PARETO AS	41.338	0,30 %
14	RG HOLDING AS	41.338	0,30 %
17	LUNNER ALMENNING	40.322	0,29 %
18	G.A.S. HOLDING AS	39.588	0,28 %
19	STIKSRUD HOLDING AS	33.000	0,24 %
20	GRUER ØVIND	30.088	0,22 %
Sum 20 største		11.632.186	83,40 %
Øvrige egenkapitalbevisere		2.314.466	16,60 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)		13.946.652	100 %

Egenkapitalbevisbrøk - Morbank

<i>(Hele tusen kroner)</i>	31.12.2014	01.01.2014	31.12.2013
Eierandelskapital	1.394.665	1.394.665	1.394.665
Overkursfond	361.134	361.134	361.134
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	446.644	387.782	387.782
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	2.202.443	2.143.581	2.143.581
Grunnfondskapital eksklusive gaver og fond for urealiserte gevinster	62.887	61.180	61.180
Kompensasjonsfond	885	885	885
B. Sum samfunnsid kapital	63.771	62.065	62.065
Egenkapital eksklusiv utbytte, fond for urealiserte gevinster og annen egenkapital	2.266.214	2.205.646	2.205.646
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	97,19 %	97,19 %	97,19 %

Note 13 - Segmentinformasjon

Inndelingen i segmentene som beskrevet under er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten. Kunderelaterte inntekter/ kostnader og balanseposter er reelle, mens de øvrige postene knyttet til bankvirksomheten foreløpig ligger som ikke rapporterbare segmenter.

Rapporteringen av segmenter er inndelt i følgende områder: Lokalbanken inneholder privatkunder for hele banken, samt mindre bedriftskunder. I tillegg rapporteres større bedriftsengasjementer i egen enhet og eiendomsmegling.

Konsernelimineringer fremkommer i kolonnen for ikke-rapporterbare segmenter.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område og rapportering på geografiske sekundærsegmenter gir lite tilleggsinformasjon

Konsern 31.12.2014

(Hele tusen kroner)	Lokalbanken	BM Større engasjementer	Eiendoms- megling	Ikke rapporterbare segmenter	Totalt konsern
RESULTAT					
Netto renteinntekter	171.899	156.385	254	-25.747	302.793
Netto provisjons- og andre inntekter	137.811	20.857	62.034	117.128	337.830
Driftskostnader			52.911	227.033	279.944
Resultat før tap					360.678
Tap på utlån og garantier	3.604	-3.223			381
Resultat før skatt					360.297

	Lokalbanken	BM Større engasjementer	Eiendoms- megling	Ikke rapporterbare segmenter	Totalt konsern
BALANSE					
Utlån til kunder	8.772.307	6.729.586		-2.042	15.499.851
Individuell nedskrivning utlån	-3.094	-16.181			-19.275
Gruppenedskrivning utlån	-13.439	-43.378			-56.817
Andre eiendeler			36.770	3.731.600	3.768.370
Sum eiendeler pr segment	8.755.774	6.670.027	36.770	3.729.558	19.192.129
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.686.878	3.903.107		-8.875	11.581.110
Annen gjeld og egenkapital			36.770	7.574.249	7.611.019
Sum egenkapital og gjeld pr segment	7.686.878	3.903.107	36.770	7.565.374	19.192.129

Konsern 31.12.2013

(Hele tusen kroner)	Lokalbanken	BM Større engasjementer	Eiendoms- megling	Ikke rapporterbare segmenter	Totalt konsern
RESULTAT					
Netto renteinntekter	110.476	207.103	519	-29.198	288.900
Netto provisjons- og andre inntekter	128.430	18.723	59.048	88.215	294.416
Driftskostnader			52.446	219.615	272.061
Resultat før tap			7.121		311.253
Tap på utlån og garantier	2.696	13.842		0	16.537
Resultat før skatt					294.716

	Lokalbanken	BM Større engasjementer	Eiendoms- megling	Ikke rapporterbare segmenter	Totalt konsern
BALANSE					
Utlån til kunder	8.262.194	6.483.652		-2.189	14.743.657
Individuell nedskrivning utlån	-3.332	-19.783			-23.115
Gruppenedskrivning utlån	-10.134	-43.378			-53.512
Andre eiendeler			35.646	3.335.014	3.370.660
Sum eiendeler pr segment	8.248.728	6.420.491	35.646	3.332.825	18.037.690
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.075.337	3.540.657		-3.922	10.612.072
Annen gjeld og egenkapital			35.646	7.389.972	7.425.618
Sum egenkapital og gjeld pr segment	7.075.337	3.540.657	35.646	7.386.050	18.037.690

Note 14 - SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OMF for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at Banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS kjernekapitaldekning minst er 9,0 prosent, og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå og den risikovektede balansen ikke reduseres på annet vis.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OMF for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Næringskreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at Banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt AS kjernekapitaldekning minst er 9,0 prosent, og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå og den risikovektede balansen ikke reduseres på annet vis.

SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Kredittkort AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen, og har som formål å være felles kredittkortselskap for bankenes kunder. Selskapet har i løpet av 2. kvartal 2014 ervervet eierbankenes kredittkortporteføljer fra Entercard AS. SpareBank 1 Ringerike Hadeland har inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Kredittkort AS. Denne innebærer blant annet at Banken skal bidra til at SpareBank 1 Kredittkort AS har en forsvarlig ansvarlig kapital, og til enhver tid oppfylle de minstrekrav til ansvarlig kapital som følger av lovgivning og/eller anbefalinger fra Finanstilsynet og som er nødvendig for en forsvarlig drift av selskapet. Banken er også forpliktet til å bidra med funding av egen portefølje (total balanse).

Se note 2 og note 9 i årsregnskapet for 2013 for mer informasjon om regnskapsmessig behandling av avtalene knyttet til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter skal presenteres per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen, (nivå 2)
- verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger) (nivå 3)

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2014.

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	55.153	-	55.153
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.155.726	-	1.155.726
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	25.250	-	6.429	31.679
- Fastrentelån	-	-	994.633	994.633
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	406.351	406.351
Sum eiendeler	25.250	1.210.879	1.407.414	2.643.543

Forpliktelses (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelses til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	33.896	-	33.896
Sum forpliktelses	-	33.896	-	33.896

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2013.

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	24.649	-	24.649
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.083.387	-	1.083.387
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	57.754	-	29.471	87.225
- Fastrentelån	-	-	1.211.984	1.211.984
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	355.179	355.179
Sum eiendeler	57.754	1.108.036	1.596.634	2.762.424

Forpliktelses (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelses til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	22.175	-	22.175
Sum forpliktelses	-	22.175	-	22.175

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs og andeler i norske verdipapirfond utpekt til virkelig verdi ved første gangs innregning.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Instrumenter inkludert i nivå 2 omfatter derivater, renteswapper og likviditetsporteføljen.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedsdata bestemmes ved å bruke en av følgende eller en kombinasjon av følgende verdsettelsesmetoder:

- siste kjente transaksjonskurs
- resultat per aksje
- utbytte per aksje
- rapportert EBITDA for underliggende aksjeselskap
- siste kjente transaksjonskurs på sammenlignbare instrumenter

Instrumenter inkludert i nivå 3 som verdsettes etter disse verdsettelsesmetoder omfatter unoterte egenkapitalinstrumenter, herunder Nordisk Areal Invest og Nordito Property som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Eierandelene i Sparebank 1 Boligkreditt og Sparebank 1 Næringskreditt verdivurderes til gjennomsnittlig emisjonskurs.

Fastrentelån klassifisert i nivå 3 verdivurderes månedlig basert på endringer i markedsrente og endringer i porteføliens kunderente hensvntatt gjennomsnittlig gjennomsnittlig løpetid på portefølien.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2014:

	Fastrente- lån	Egenkapital- instrumenter	Sum
Inngående balanse	1.211.984	384.649	1.596.634
Investeringer i perioden	-	69.252	69.252
Tilbakebetaling av kapital	-	-3.839	-3.839
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-41.789	-41.789
Netto volumendring i perioden	-233.577	-	-233.577
Gevinst eller tap ført i resultatet	16.226	12.850	29.076
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-8.341	-8.341
Utgående balanse	994.633	412.781	1.407.414

Note 16 - Finansielle instrumenter og motregning

Banken er pliktig å opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring ihht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge ihht. IFRS 7.13 A-F.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har ikke inngått ISDA-avtaler som tillater motregning på finansielle instrumenter. Kunder som driver tradingvirksomhet henvises til Sparebank 1 SMN for utøvelse av virksomheten.

Resultater fra kvartalsregnskapene

	4. kv. 2014	3. kv. 2014	2. kv. 2014	1. kv. 2014	4. kv. 2013	3. kv. 2013	2. kv. 2013	1. kv. 2013	4. kv. 2012
Konsern (i hele tusen kroner)									
RESULTAT									
Renteinntekter	177.065	178.663	178.312	174.002	178.799	175.717	169.593	161.106	163.838
Rentekostnader	99.345	101.342	103.961	100.602	100.840	100.202	98.652	96.621	92.751
Netto renteinntekter	77.720	77.322	74.351	73.400	77.959	75.515	70.941	64.485	71.087
Provisjonsinntekter	40.610	40.982	41.636	42.199	41.843	43.236	36.386	33.294	33.917
Provisjonskostnader	2.965	2.712	2.200	2.426	1.995	2.181	1.565	2.258	1.962
Andre driftsinntekter	16.051	17.854	20.395	13.801	14.136	17.475	19.124	12.426	15.704
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	53.695	56.124	59.831	53.575	53.984	58.530	53.945	43.462	47.659
Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer	5	19.324	7.975	1.213	0	1.439	4.724	1.565	8
Inntekter av eierinteresser	15.833	19.022	19.059	10.154	9.500	17.241	8.057	12.585	1.588
Netto verdiendring på finansielle eiendeler	119	5.092	3.322	13.488	14.437	309	-3.048	17.685	1.959
Netto avkastning på finansielle investeringer	15.956	43.437	30.357	24.854	23.938	18.989	9.733	31.835	3.555
Sum inntekter	147.371	176.883	164.539	151.829	155.881	153.034	134.619	139.782	122.302
Personalkostnader	37.881	40.828	37.286	35.353	41.490	38.989	37.038	34.240	37.763
Administrasjonskostnader	18.883	17.732	17.935	19.334	17.236	18.253	17.936	18.009	17.272
Ordinære avskrivninger	4.481	4.448	4.320	4.173	4.238	4.201	4.185	4.140	4.204
Andre driftskostnader	8.973	7.682	9.853	10.783	6.709	7.204	8.302	9.892	10.171
Sum driftskostnader	70.218	70.690	69.394	69.642	69.673	68.647	67.461	66.281	69.410
Driftsresultat før tap	77.153	106.194	95.145	82.187	86.207	84.387	67.158	73.501	52.891
Tap på utlån og garantier	-174	717	-1.381	1.219	2.663	5.279	9.096	-501	10.805
Resultat før skatt	77.327	105.477	96.526	80.967	83.544	79.108	58.062	74.002	42.086
Skattekostnad	13.846	23.620	18.907	15.417	18.735	15.974	14.363	11.932	9.158
Periodens resultat	63.482	81.857	77.619	65.551	64.809	63.134	43.699	62.070	32.928
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>									
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-66.339	-	-	-	10.324	-	-	-	16.055
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-2.295	302	-996	-	1.583	453	-973	41	411
Skattekostnad	17.912	-	-	-	-2.891	-	-	-	-4.495
<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>									
Endr i virkelig verdi for inv tilgjengelig for salg	3.640	-19.192	5.650	1.561	1.932	-	-	-	-
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	998	-	-	-	-
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	-47.057	-18.890	4.654	1.561	11.946	453	-973	41	11.971
Totalresultat	16.424	62.967	82.273	67.112	76.755	63.587	42.726	62.111	44.900

NØKKELTALL FRA KVARTALSREGNSKAPENE	4. kv. 2014	3. kv. 2014	2. kv. 2014	1. kv. 2014	4. kv. 2013	3. kv. 2013	2. kv. 2013	1. kv. 2013	4. kv. 2012
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	10,0 %	13,0 %	12,7 %	10,8 %	10,7 %	10,8 %	7,6 %	10,8 %	5,7 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	2,6 %	10,0 %	13,5 %	11,1 %	12,7 %	10,8 %	7,5 %	10,8 %	10,5 %
Kostnadsprosent ²⁾	47,6 %	40,0 %	42,2 %	45,9 %	44,7 %	44,9 %	50,1 %	47,4 %	56,8 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder ⁵⁾	15 499 851	15 415 763	15 260 867	15 043 253	14 743 657	14 658 518	14 336 490	14 113 323	14 054 170
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt ⁵⁾	20 607 820	20 394 511	20 182 146	19 891 760	19 513 580	19 277 264	18 903 483	18 238 627	18 004 059
Innskudd fra kunder	11 581 110	11 212 490	11 482 483	10 526 315	10 612 072	10 214 272	10 563 426	9 745 924	9 724 301
Innskuddsdekning	74,7 %	72,7 %	74,5 %	70,0 %	72,0 %	69,7 %	73,7 %	69,1 %	69,2 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	5,1 %	5,2 %	5,1 %	6,6 %	4,9 %	5,0 %	3,5 %	2,4 %	3,3 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	5,6 %	5,8 %	5,5 %	9,1 %	8,4 %	10,6 %	11,6 %	11,3 %	13,1 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	9,1 %	9,8 %	12,4 %	8,0 %	9,1 %	8,8 %	10,4 %	8,5 %	6,5 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvartalet	19 015 783	18 983 299	18 667 938	18 123 203	17 871 099	17 767 904	17 537 805	17 118 171	16 754 454
Forvaltningskapital	19 192 129	18 839 437	19 127 161	18 208 716	18 037 690	17 704 508	17 831 300	17 244 309	16 992 033
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	24 300 099	23 818 185	24 048 439	23 057 223	22 807 613	22 323 254	22 398 293	21 369 613	20 946 417
Tap og mislighold i % av brutto utlån									
Tapsprosent utlån ³⁾	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,7 %	0,4 %	0,4 %	0,7 %	0,5 %	0,6 %	0,8 %	0,5 %	0,5 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,6 %	0,7 %	0,2 %	0,2 %
Soliditet ⁴⁾									
Kapitaldekningsprosent	17,8 %	18,3 %	17,0 %	14,9 %	15,6 %	14,8 %	14,8 %	16,2 %	16,2 %
Kjernekapitaldekningsprosent	17,3 %	17,6 %	17,0 %	14,9 %	15,6 %	14,8 %	17,2 %	16,2 %	16,2 %
Ren kjernekapitalprosent	17,3 %	17,6 %	17,0 %	14,9 %	15,6 %	14,8 %	0,0 %	16,2 %	16,2 %
Kjernekapital	2.054.515	2.092.410	1.975.055	1.711.095	1.737.350	1.671.442	1.671.442	1.624.535	1.714.355
Netto ansvarlig kapital	2.120.634	2.164.134	1.975.055	1.711.095	1.737.350	1.671.442	1.671.442	1.624.535	1.714.355
Kontor og bemanning									
Antall kontor	8	8	8	9	9	9	9	9	9
Antall årsverk	172,6	173,6	173,2	173,5	172,1	174,0	173,5	175,1	173,9
Egenkapitalbevis									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	155,00	143,50	130,00	122,00	122,50	121,50	114,50	119,00	113,50
Antall utstedte bevis	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652	13 946 652
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	183,44	182,28	177,76	171,85	170,80	170,45	165,90	162,83	165,97
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (morbank) ⁴⁾	3,27	4,53	5,91	3,81	3,62	3,05	4,12	3,32	2,16
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (konsern) ⁴⁾	4,42	5,68	5,36	4,58	4,52	4,37	3,01	4,32	2,29
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	8,77	6,32	6,07	6,69	6,78	6,95	9,52	6,89	12,39
Pris / Bokført egenkapital	0,84	0,79	0,73	0,71	0,70	0,71	0,69	0,73	0,68

1) Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

2) Sum kostnader i prosent av sum driftsinntekter

3) Netto tap i prosent av brutto utlån. I tidligere delårsrapporter er det oppgitt annualiserte tall. De historiske tallene for 3. kvartal 2013 er omarbeidet.

4) Kvartalsresultat eks. ikke-kontrollerende eierinteresser multiplisert med egenkapitalbevisprosenten og dividert på gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis

5) I Q3-2014 er 152 mNOK blitt reklassifisert fra brutto utlån til utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner. Tall for Q2-2014 er omarbeidet til å være sammenlignbare.

6) Fra og med Q3-14 rapporterer banken kun kapitaldekning for morbanken (nye konsolideringsregler). Historiske tall knytter seg til konsernet.

Lokalbanker

SpareBank 1 Ringerike
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss

SpareBank 1 Hole
Vik Torv
3530 Røyse

SpareBank 1 Nittedal
Mattias Skyttersvei 21-23
1482 Nittedal

SpareBank 1 Jevnaker
Storgata 14
3520 Jevnaker

SpareBank 1 Lunner
Harestua Senter
2743 Harestua

SpareBank 1 Gran
Smietorget
2750 Gran

Avdelingskontor

Dyktig

SpareBank 1 Ringerike
avd. Hønen
Hønengaten 72
3515 Hønefoss

SpareBank 1 Gran
avd. Brandbu
Storlinna 44
2760 Brandbu

Fremtidsrettet

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland
Postboks 518 Sentrum
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss
Telefon: 02130
Telefaks: 32 11 33 01
E-post: firmapost@rhbank.no